

LANDHUIS „DE HAAF” TE OOSTDORP VAN K. P. C. DE BAZEL

DOOR IR. G. FRIEDHOFF

Geheel verscholen achter het groen van omringende boomen en zware hagen ligt te Oostdorp, nabij Bergen in Noord-Holland, een landhuis, dat door De Bazel is gebouwd. Het is vermoedelijk niet te veel gezegd, als we dit een der mooiste landhuizen noemen welke ons land bezit. Van De Bazel is dit wel één der best geslaagde werken. Tot ons groot genoegen gaven de bewoonsters toestemming hare woning in ons blad te reproduceeren ter eere van den eminenten bouwmeester. Met groote vereering werd nog van den kunstenaar gesproken, met wien zoo aangenaam was samengewerkt. Van De Bazel wordt gezegd, dat hij zich moeilijk aanpaste aan de wenschen van zijn bouwheer, doch de bewoonsters getuigen van het tegendeel. En wanneer we zien, hoe o.a. in de mooie woonvertrekken goede oude fragmenten zijn aangepast en opgenomen in de sobere betimmeringen, moeten we dit beamen. Slechts enkele meubels heeft De Bazel bijgemaakt, doch hoofdzakelijk de bestaande meubilering gehandhaafd en de indeeling

in volkomen samenwerking met de bewoonsters gemaakt. Het resultaat is buitengewoon. Een groote ingetogenheid spreekt ons uit dit werk tegen, een ingetogenheid van een grooten geest, die met de eenvoudigste middelen een geheel van groote voor naamheid, een „edel” huis schiep. Bewust hield De Bazel zich in, noodzakelijk vond hij het, zich van alles ten volle rekenschap te geven en als zoodanig is hij de typische Hollandsche architect. Hij voelde zich den meester, welke nagevolgd werd. „Een fout mag ik niet maken, want dan wordt die ook door mijn navolgers overgenomen.” Een zoo groote verantwoordelijkheid zien we heden bij groote uitzondering. Nu mag men over navolging denken hoe men wil, doch dit standpunt geeft aan het werk van den oorspronkelijken schepper groote kracht, terwijl het tegenwoordig streven, door de meest uitzonderlijke excessen zijn meesterschap te toonen, ten eenenmale het doel voorbijstreeft.

Hoe heeft De Bazel in dit werk het buitenleven,

de natuur en de sfeer der bewoners aangevoeld. Niet de geraffineerde verfijning van edele houtsoorten in kostbare bewerking, doch het eenvoudige gebeitste vuren hout met de noodzakelijke eenvoudige profileering werd hier toegepast.

Afgezonderd van den weg, één geheel met de omgeving, voelt men zich bij het binnengaan ook van de omringende wereld gescheiden en voelt men zich één met de natuur. De geest, in het leven geprikkeld en gespannen, keert hier weer tot zich zelf, ontspant zich en geeft den mensch de zoo hoog noodige rust om straks weer frisch in het leven te staan. Is dit niet de ware stemming voor een landhuis, de moderne bestemming tevens? Moet niet, waar het moderne leven geestelijk zoo véél van ons vergt, onze woning de zoo noodige innerlijke rust verschaffen? Is het niet in disharmonie met ons wezen om ook in onze woning deze onrust en gespannenheid der hedendaagsche maatschappij te belichamen?

Wanneer men na deze verheven schepping van De

Bazel naar het nabij gelegen Bergen wandelt en daar de hopelooze pogingen aanschouwt van „stadsbouwkundigen”, (van „architecten” die immers iedere sfeer en elk karakter van omgeving en principaal moeten kunnen doorgronden en uitbeelden, kunnen we hier toch niet spreken) voelt men duidelijk op welk een dwaalspoor men den laatsten tijd is geraakt. Ingetogenheid van een voornamen geest aan de ééne zijde, pedanterie van overspannen naturen aan den anderen kant. Afgescheiden van de vormgeving, geven deze verschillende karakters de innerlijke waarden aan de woningen die de werkelijke kunstwaarde er van bepaalt. Aan welke zijde zich blijvende schoonheid bevindt is niet voor twijfel vatbaar. Op deze plaats wil ik nogmaals mijn bijzonderen dank betuigen aan de dames B. v. 's G. en T. voor hare, bij hooge uitzondering, verleende toestemming om dit huis in grooter kring bekend te maken; voor hare groote hulpvaardigheid bij het doen van opnamen en voor het in bruikleen geven van bestaande afbeeldingen.